

Бүрхит-монгол ҮНЭН

№ 249 (4369)
1943 оной
ДЕКАБРИН
10
пятица

ВКП(б)-гэй Областной Комитетдэй,
БМАСР-эй Вэрхос ноСоведэй ба
ВКП(б)-гэй Улан-Удэн ГК-гэй орган

ТРАКТОРНА ПАРКЫЕ САГ СООНЬ ҮНДЭР ШАНАРТАЙГААР ЗААБАРИЛХА

Нүхэр Сталиной элдхэл ба приказы ар зорижон манай колхознигууд ба сохкозууд болон машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэришад ажал хүдэлмэре ажилтан эршэдхэжэ байна. 1943 оной хүдөө-ажалын жэлнэ хөдшө бэрхшээлтэй байгаа хаань урда урда жэлнүүдэйлхэе хооло амжалтатай гаар дүүргэбэ.

Энэ гарахала байхан хүдөө-ажалын шөнө жэ колхоз, сохкоз ба МТС-үүдэй урда улам харуусалгатай шөнө шөнө зорилгонууд табигдаха байна.

Тээ, ерэх 1944 оной хүдөө-ажалын хүдэлмэринүүдэй амжалта хадаа мүнөөнөө а итгэд аюуулагдажа байгаа бэлд хэлэй хүдэлмэринүүдэй темп ба шанар хаа дуулигдаха болно. Илангаа тракторна паркнэ хабарай хүдэлмэринүүдэй хаана сүг олон ба шанар й итайгаар бэлэн болгохо ябалд болбол эгээл түрүүлхэ зорилго бол но.

Дүй хүрхэл дээрнээ хараад үзэхэд, манай республикн машинно-тракторна паркнэ үнгэрхэн жэл соо хангалатайгаар хүдэлмэрилхэе хаа зарим ушарнуудта илан аяа заабабарин шанарай муу байһын дээрнээ трактор ба бусад хүдөө ажалай машинанууд хүсэл шалаараа хүдэлмэрилхэгүй. Иманга эблэртэ бэрхшээл сааша но агуй байха юм. Ушар тинээ дээрнээ мүнөө жэлэй бүххэ заабабарилгын кампанинэ ачингаа абаад өсөс хүтэрхын заабабарин шанарнэ дэвшүүлхэ лозунгтойгоор үгэргэхэ шухала.

Тии нн хажуугаар хамг бүхх машина эбсэгүүдээ хаа саг соонь заабабарилха арюун уялгалтай. Энэ талаар манай олохон МТС-үүд гортыхооор хэргэжэ абханынхон онос тэмцэлхэ хэрэгтэй. Бичурч МТС декабрин 5-ай мөдөгээр нэгшье трактор заабабарилгаа гүй тинхэдэ Кабанскийн МТС мүн энэ үдэр тус хавталайнгаа тусаме 5,8 процент үүргэбэл гэжэ бууха юм. Мүн энэ тусаме 6,2 процент дүргэдэн Больше-Буларинскэ МТС, нэгшье трактор заабабарилгаа гүй байхан Салынгийн. Закам нй, Цуулгын МТС-үүд трактор заабабарилха шухала хүдэлмэринэ хойшн т.тажа абана.

Тус МТС-үүдэй хүтэбэрлэгшэд энэ бузагай байдала шалтагаанин тайлабарилхаа манайда запасна частнигууд байхагүй гэжэ хэлэхэ тэнгэти өдөжэ трактор бусад заншалтай. Тээ, МТС дээрнэ бүхх аргаболомжонуудаа хэрэглэжэ байхалаа гална нутаг дээрэ ба нутагтай ажылдэбарин газарнуудта хөгдөжэ болохоор запасна частнигууд тэндэ эхил хажэ эмхитхэгүй, харин хэвэрнэ хойно болоо байхалаа сог хашаараа гаргажа бууг.

Ичэ т-сэмэгүй байдал хадаа аймг ба МТС-үүдэй хүтэбэрлэгшэдэй хамгаанхаране хандуулаа ёһотой.

МТС-эй мастерскойнууд ба тэрэнэй

кадрнууд үнгэрхэн жэлнүүдтэ заабабарилгын хүдэлмэри дээрэ бага бөмө дүй шөлнүүлхэ олохон байха юм. Мүнөө т-сэмэгүй дунда Салынгийн МТС-эй коллективэй урлагаар социалистическэ чүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлгэжэ бодото фронтоной ажал бусалжа байна. Мүн хамта түрүү механикууд ба ремонтнигууд уралан нарижуулгын ба уралан зохиолгын дурдхалуудне оруула. Энэ талаар Салынгийн МТС-эй директор нүхэр Найдан най дур халууд үргэнөөр дэлгэржэ манай республикн бүхх МТС-үүдтэ нэбтэрүүлгэнхэй.

Гэбшье, зарим МТС-үүдэй мастерскойнуудта ажалай бүтээсэ тон бага, жагт заршам була ба олоничтын ойгууламжын хүдэлмэри муугаар табигдаха байна гэшэ.

Ушар тинээ дээрнээ Салынгийн МТС-эй коллективэй үлгэр ж шэгээр социалистическэ мүрысөөнэй үргэн долги татуулажа ажал бүтээсэ арит дэвшүүлхэ, дайнай үеын түмэр жагт заршаме ремонтнигуудай дунда хэзээ-хэзээнэйхэй хатуугаар байгуула, хүдэлмэриг нирмнэ дүүргэжэ үгэснэ ремонтник байха ёһогүй гэһэн лозунгтойгоор бүхх олоничтын ойгууламжын хүдэлмэринэ аюуулаа хэрэгтэй.

Мастерской бүхэндэ дайшалхы хуудануудне гаргаха, дайшалхы даалгабаринуудне үгэхэ, Улаан тугуудне байуулаха, халаан, үзэл ба хүдэлмэрин бүхэн бүхэн үгэр бүринн хүдэлмэрин үр дүнгүүнэ сямбар дээрэ бэсхэжэ байха, социалистическэ мүрысөөнэй ябасне үйлдэбарин зүблөөнүүд дээрэ саг үргэжэ хэлсэжэ түрүү хүнүүдэй дүй дүршэлнэ үргэнөөр хэрэглэхэ—элэ бүхх хэмжээ—аюууламжид халаа МТС-үүдэй бүхх партийна, комсомольско ба профсоюзна организацинуудай гол зорилгоны байха ёһотой.

МТС-үүдэй хүтэбэрлэх хүдэлмэрилгшад болбол дээрэ тоологдохон бүхх алууг энхүүнүүдэ дарм түргэн заабуулаха, мастерскойнуудаа зулаалха болон бүхх станогнуудаа хүсэл шадал соонь хүдэлгэхэ, ремонтнигуудай байха гэр ба элэс хоо ой зүй нөө эхилээл хүдэлмэрилхэ газар ба культурина амарлын эмхитхэхэ хүртэр бүхх эрхэ байдалнуудне бии болгохо уялгалтай.

Манай колхозууд болбол мүнөө хабарай тарилгада үргэнөөр бэлдхэжэ байна. Улаан Армийн илантануудта омгорхо, нүхэр Сталиной түүхтэ урлагт үгэ бэхнэ үнэн хэрэг дээрэ бэлдхэ гадан эдихи орохосотойгоор манай колхознигууд үрнээс сабардэжэ, тарилгалтайгаа газарнэ үтэгжүүлжэ байна. Манай МТС-үүдэй хүдэлмэрилгшэд бүхх трактор машинангаа заабабарин саг соонь үнэр шанартайгаар дүргэжэ сагарай талигнэ эбсэг түгэдээр үгтатэ зэргэтэй.

Емельян Михайлович Ярославскийн хуурсагай хажууда

Большевистскэ партинын үнэнэй ажал-аюуулаша, тэрэнэй үзэл сурталтай дүлэтэ пропандист, арадай хэрэгтэй түлөө амн бөөс хайрлангуй тэмсэгшэ Емельян Михайлович Ярославскийн хагасхалаа хэзэн монган москвалойд декабрин 5-да ерэх. Наһа барцтын бэтэй хуурсагнэ табиган Союзнуудай Байшангай Колонно Зал худар түлөөнөө абаад баргашдаг олон амжалтад оробо. Эдэнэр болбол Эхэ орондоо, Ленин—Сталиной агуушэ хэрэгтэй үнэншэ шударгуулар алба хэжэ үлгэр жэлшэ харуулан ажа ябалдай мур замтай хүнэй хүрэй урда толгойгоо гун-хуулан гүн хэрхэ хүндэлжэ ба үнэн зүг-дэишэ шаналжа хуурсагайн хажуугаар үтэ дуугуй үнэрэн гарана.

Үндэр шэрээ дээрэ табигдаһан хуурсагнэ москвохо претриятинуудтай, албан газарнуудай, научна институтуудай коллективүүднэ, партийна, пропандист-ска ба гүрэнэй хүдэлмэри аюуулаха талаар нүхэр Ярославскийн сэрланик ба хэли нүхэд байхан олон тоото хүнүүднэ табигдаһан сэгэ ба тоогуй олон венотугуудар хүрэлдэнхэй байгаа. Хуурсагайн хүл-зүүртэ ВКП(б)-гэй ЦК-һаа, ВЛКСМ-эй ЦК-һаа, СССР-эй Снарком ба РСФСР-эй Снаркомхоо, СССР-эй Вэрхос ноСоведэй Президиумнээ, ВКП(б)-гэй МК ба МГК-һаа, «Правда» газетнн редакцини коллективнэ табигдаһан венотугууд байба.

Наһа бэрхшээлдэ хагасхалаа ерэнэн ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюрогой члэ-нүүд ба кандидатнууд нүхэд Г. М. Маленков, Л. М. Каганович, А. И. Микоян, А. С. Шербаков гэгшэд хуурсагайн хажууда

жууда хүндэн харуулаа зогсобо. Хүдөө-лүүлнэ эмхитхэхэ комиссинын членүүд нүхэд А. Ф. Горкин, Г. Ф. Александров, Г. М. Попов, В. П. Пронин, түрэл хамга-танин, хэли нүхэднэ, манай партинын ажал-аюуулаша, Улаан Армийн коман-дирнууд, столжнэ предриятинуудай ажалын хүдэлмэрилгшэд ба стажанов-цууд, фронт ба тилий солото хүнүүд, советскэ интеллигенцини эрхм түлөөлгшэд хүндэн харуулаа зогсобо.

Үдэшын 9 часа Колонно Зал худар оролто зогсоогдоо. Эндэ Е. М. Ярославскийн түрэл хамгаан үлгэһэн байгаа. Хуурсагайн хажууда ССР Союзай Вэрхос ноСоведэй Президиумэй түрүүлгшэ нүхэр Михаил Иванович Калинин, ССР Союзай Вэрхос ноСоведэй Президиумэй түрүүлгшэ нүхэр М. Я. Наталевич ба Литовскэ ССР-эй Вэрхос ноСоведэй Президиумэй түрүүлгшэ нүхэр Ю. И. Паленчик; ВКП(б)-гэй МГК-эй секретарь нүхэр Г. М. Попов, генерал-полковник нүхэр Л. И. Горюхович, Советскэ Союз-ай Герой авиацини генерал-майор нүхэр А. Б. Юмашев ба бусад зогсоо.

Нүүдлын хүндэн харуулаа Емельян Михайловичн бэлдэр зогсоһон байгаа. Үдэшын эгсэ 10 часа гашуудалай маршан нүхэд Горкин, Пронин, Лозовский, Мануильский ба Шамберг гэгшэд Колонно Залнэ хуурсагайн гаргаа. Декабрин 5-ай күнчэ кремани болобо. (ТАСС).

Верховно Главнокомандалагшын ПРИКАЗ

АЛЕКСАНДРИЯ городнэ эвэлхын түдөө болоһон дайнд байлдаануудта генерал-лейтенант ЖАДОВАН танкова сэрэгүүдэй генерал-полковник РОТМИСТ РОНАЙ сэрэгүүд, авиацини генерал-лейтенант ГОРЮНОВОЙ лётчигууд шалгаржа гараба.

Илангаа ехээр шалгаргад: Полковник ГОРЮНОВОЙ 110-дахы Гвардейскэ буудалгын дивизион, полковник БУШЕНАЙ 111-дахы буудалгын дивизион, полковник ЖУКОВАЙ 214-дахы Кременчугскэ буудалгын дивизион, танкова сэрэгүүдэй генерал-майор ХАСИНАЙ 8-дахы механизированн корпус, полковник ЮРЕВИЧЫН 116-дахы танкова бригада, полковник СОНИНОВ 91-дахы гаубична артиллерийскэ бригада, полковник СТЕПШЕНКЫН 11-дахы истребительнэ танк хюдаха артиллерийскэ бригада, майор ЗАТУЛЬСКИЙН 444-дахы танк хюдаха истребительнэ артиллерийскэ полк, подполковник ГОЛДИНОВ 308-дахы Гвардейскэ Кременчугскэ минометно полк, полковник КОВАЛЕНКЫН 14-дахы штурмовой инженерно-сапёрно бригада, полковник ТАРАНЕНКЫН 294-дахы Полтавскэ истребительнэ авиационно дивизион боло.

Ингэжэ туйлаһан амжалтнэ тэмцэлхын тулада АЛЕКСАНДРИЯ городнэ сүдөөлхын түдөө байл-

даануудта шалгарһан соединениүүд ба частниүүд-га „АЛЕКСАНДРИЙСКА“ гэһэн нэрэнүүднэ олгохо.

Энэһэнээ хойшо эдэ соединениүүд ба частниүүднэ нэгэжэ нэрлэхэ габэл:

110-дахы Гвардейскэ Александрийскэ буудалгын дивизион,

111-дахы Александрийскэ буудалгын дивизион,

214-дахы Кременчугско-Александрийскэ буудалгын дивизион,

8-дахы Александрийскэ механизированн корпус,

116-дахы Александрийскэ танкова бригада,

91-дахы Александрийскэ гаубична артиллерийскэ бригада,

11-дахы Александрийскэ истребительнэ танк хюдаха артиллерийскэ бригада,

444-дахы Александрийскэ истребительнэ танк хюдаха артиллерийскэ полк,

308-дахы Гвардейскэ Кременчугско-Александрийскэ минометно полк,

14-дахы Александрийскэ штурмовой инженерно-сапёрно бригада,

294-дахы Полтавско-Александрийскэ истребительнэ авиационно дивизион.

Верховно Главнокомандалагшын
Советскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН.

1943 оной декабрин 6.

Обороны Арадай Комиссарай ПРИКАЗ

1943 оной декабрин 7.

Декабрин 8-да М. В. Фрунзын нэрэмжэтэ хоер орденот сэрэгтэй академикн тогтоһон үдэрнөө хойшо 25 жэл хүсэбэ.

Гражданска дайнай түрүвшын жэлдэ байгуулагдаһан академи болбол 25 жэлдэ тогтон байха зуураа мүнөөнэй сэрэгтэй искусствые шудалһан, большевистскэ парти ба социалистическэ Эхэ орондоо үнэншэ шударгуу һайн бэлдхэлтэй командниүүд олон тоото кадрнуудне Улаан Армидэа үгөө.

Тус академидэ һуража гараһан олон тоото офицернууд ба генералууд Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай фронтууд дээрэ немецко-фашистска булимтаргашад бэсүргү тэмсэлнэ шадмаараа эмхитхэжэ, амжалтатайгаар аюуулаа.

Улаан Армийн ба Эхэ оронойгоо урда энэ сэрэгтэй академикн туйлаһан габянаа тэмдэглээд, тэрэнэй командовани ба профессорско-пургашад составын Улаан Армидэа эршэмтэй шагта ба дайн

№ 313.

Москва город.

сэрэгтэй хэрэгнэ мэдэхэ офицернууднэ үгэхэ эрмэлзэлнэе ухаашалан зохохо хүдэлмэридөө урдынгаа адли хитэлбэри болгохо бээ гэжэ этгэн байһанаа мэдүүлхэб.

Дайсанаа илаха хэрэг болбол Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай дүй дүршэлнэ саг үргэлжэ ба гүнзгүгээр шудалхы, энэ дүй дүршэлнэ сэрэгүүднээ дунда нэн дары хэрэгнэхэ эрилтэ болгоно. Энэ шухала зорилгын шиндхэнхээ талаар М. В. Фрунзын нэрэмжэтэ сэрэгтэй академик болбол Улаан Армийн сэрэгтэй-научна ухаан болоһой томо центрын үндэр ехэ зорилгын урдындаа адалаар харуулаа ёһотой.

М. В. Фрунзын нэрэмжэтэ хоер орденот сэрэгтэй академикн командовани, профессорско-пургашад составын ба һурагшаднэ тус академикн 25 жэлэй ойн баярай үдэрөөр дашармдуулан амаршалаа, өөрингөө уралан зохохо хүдэлмэридөө улам амжалтанууднэ туйлахын хүсэвэб.

Обороны Арадай Комиссар Советскэ
Союзай Маршал И. СТАЛИН.

Советскэ Информбюроноо

Декабрин 7-ой оперативна мэдээнхээ

Декабрин 7-ой туршда КРЕМЕНЧУГСКА баруугаар ба баруун урдуур манай сэрэгүүд дайсанай эсэргүүцэлтэ ба контратаканиүүднэ нуга даража, тэрэнэй хамгаалгын КЛОЧКОВО, МАЛАЯ АНДРУСОВКА, АНДРУСОВКА, ЯРЕМОВКА, ВАСИЛЬЕВКА, ГРИГОРЬЕВКА, ГЛИНСК, АРСЕНЬЕВКА, ВЕРШАП, ШАМОВКА, ВАСОВКА, МАРТИВАНОВКА, СЕМЕНОВКА, ИВАНОВКА, ДУБОВЫЙ гэдэг ехээр бүхэжүүлгэдэн түмэг тулгуурин пунктинууднэ ба ПАНТАЕВКА гэдэг түмэрэнэй станицнэ эзэлбэ.

ЧЕРНЯХОВОЙ орондоо манай сэрэгүүд дай-

санай ябган сэрэгүүд ба танкниүүд томо хүсэ-ниүүдтэй айхатар шагта байлдаанууднэ хөхө бэлдхалаа үргэлжүүлжэ, тэдэндэ түрнгдэн хэдөө һуурин газарнууднэ орхэб.

Фронтын бусад участогууд дээрэ тагнуул ба артиллерийско-минометно буудалдаан болобо.

Декабрин 6-ай туршда манай сэрэгүүд бүхх фронтууд дээрэ 128 немецка танк гэмтээһэн ба үгсэ хэлнэ байна. Агаарта болоһон байлдаануудта ба зенитнэ артиллерийн буудалгаар дайсанай 29 самолёт унагаагдаа.

Декабрин 8-ай оперативна мэдээн

Декабрин 8-ай туршда КРЕМЕНЧУГСКА баруун-урдуур манай сэрэгүүд дайсанай эсэргүүцэлтэ ба контратаканиүүднэ нуга даража, довтолгооно үргэлжүүлхэ зуураа Кировоградскэ областини ЕЛИЗАВЕТГРАДКА, НОВАЯ ПРАГА гэдэг районно центриүүднэ, мүн төрөөлөл СЕМЬГОРЬЕ, ОНОВО, МИХАЙЛОВКА, СВЕТЛОПОЛЬЕ, ГРИГОРЬЕВКА гэдэг һуурин газарнууднэ ба ШАРОВКА гэдэг түмэрэнэй станицнэ эзэлбэ. Тинээ болхолоороо Знаменска-Николаев, Знаменска-Кривой Рог гэдэг түмэр замнэ манай сэрэгүүд таһалһан болобо.

ДНЕПРЭЙ тохойдо, Днепротетровскхоо урдуур, манай сэрэгүүд бага заргын удахшанартай байлдаанууднэ хэжэ, дайсанай ехээр бүхэжүүлгэдэн хэдөө түмэг тулгуурин пунктинууднэ эзэлбэ.

ЧЕРНЯХОВОО зүүн-хойгуурхи оршондоо манай сэрэгүүд дай-санда эсэргүү айхатар шагта байлдаанууднэ хэжэ, манайхн хэдөө һуурин газарнэ орхиһон байгаа.

Фронтын бусад участогууд дээрэ—тагнуул ба артиллерийско-минометно буудалдаан болобо.

Декабрин 7-ой туршда манай сэрэгүүд бүхх фронтууд дээрэ 96 немецка танк гэмтээһэн ба үгсэ хэлнэ, тэдэнэй 84 немец Черняховхоо зүүн-хойгуурхи оршондоо гэмтээһэн ба үгсэ хэлнэ байна. Агаарта болоһон байлдаануудта ба зенитнэ артиллерийн буудалгаар дайсанай 19 самолёт унагаагдаа.

★ ★

Кременчугска баруугаар ба баруун-урдуур манай сэрэгүүд довтолгооно үргэлжүүлхэб. Дайсан болбол советскэ частниүүд урталжа дахшанхынэ һаалуулхы нэдэжэ ябган сэрэг ба танкниүүд томо хүсэниүүдээр контратака хээ. Манай сэрэгүүд гитлеровецүүдэй контратакнэ амжалтатайгаар сухариса сохино, Кировоградскэ областини Новая Прага гэдэг районно центри эзэлһэн байна. Тус һуурин газарта орохо замууд дээрэ ба тэрэнэй үйлсэлүүдтэ дайсанай 800 гаран хүлэр үлөө. Булаган абтаннэ трофейн дунда 5 самолётно ехэ буу, хоо хэрэгсэлнүүдэй склад, сэрэгтэй эбсэг хэрэгсэлтэй хоер склад ба эдэс хоолой зүйлтэй склад бин. Советскэ сэрэгүүд довтолгооно хүтүүлхэ зуураа Шаровка гэдэг түмэрэнэй станицнэ эзэлжэ, Знаменска-Николаев ба Кривой Рог гэдэг олонгон түмэр замнэ таһалһан байна. Манай нүгтөөнэ соединенин частниүүд Кировоградскэ областини Елизаветградскэ гэдэг районно центриэ немцүүднэ хөхө сохин гаргаа. Нэгэ участка дээрэ дайсан болбол манай довтолгоо ябаа сэрэгүүдтэ хажуу талаһан

сохилто хэжэ нэдэбэ. Манай частниүүд хойно ба урдаһань эршэмтэй контратаканиүүднэ хэжэ, немцүүднэ хашаһан ба тэднээрнэ яарлаар сухариса баатар болгоһон байна. Тус байлдаанда батальон шахуу гитлеровецүүд, 12 немецкэ танк ба 2 бронемашина үгсэ хэлнэ.

Днепрэй тохойдо, Днепротетровскхоо баруун-урдуур. Н-ска соединенин частниүүд дайсанай ехээр бүхэжүүлгэдэн хэдөө түмэг тулгуурин пунктинууднэ эзэлбэ. Манай боецүүд 600 гаран немцкэ солдат ба офицернэ, 7 ехэ буу, 5 миномет ба 20 пулемет үгсэ хэлнэ. Трофей булаган абтаннэ ба хүнүүд плендэ абтаннэ байна. Советскэ лётчигууд бомбонуудтай сэхэ тулалтаар дайсанай сэрэгтэй эшелоннэ, һомо хэрэгсэлнүүдтэй 2 складнэ һандаргаһан ба сэрэгтэй ашаануудтай 60 гаран немцкэ автомашина үгсэ хэлнэ байгаа.

Черняховска зүүн-хойгуур манай сэрэгүүд дайсанай хатуу шагта байлдаанууднэ хэжэ үргэлжүүлхэб. Н-ска соединенин частниүүд үдэрэй турша соо немцүүднэ хөхө сохин гаргаа. Нэгэ участка дээрэ дайсан болбол манай довтолгоо ябаа сэрэгүүдтэ хажуу талаһан

НҮХЭР СТАЛИНАЙ УРГАЕ ХҮНДЭТЭЙГӨӨР ХАРИУЛАЕ!

Ярууныхид хабарай тарилгада бэлдэнэ

Этэ мүнөө талха таралгай тушаалтнэ гүйсэд дүүргэжэ, ерэхэ хабарай тарилгада бэлдхэлэй халуун хүдэлмэри Ярууныхид аймагай колхозуудар түлэг дундаа ябажа байна.

Аймаг соотгоо түрүү ябажа байхан Үдиргын сомоной Калининэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлгшын нүхэр Климов) үрнэ хажа тусаме 185 процент дүүргэһэн ба тэрэнээ 50 процентнэ сээрлэлхэ байна. Гадна хүдөө-ажалын машина эбсэгүүдэй заабабарилгнэ эхилдэр 5 аялһа, 4 борной заабабарилгнэ. Байн таралгай газар дээрэ 200 шарга наг шөбхэ гаргагдана ба бусад агропехническэ хэмжээ-аюууланууд хэсгэжэ байна. Этгын сомоной Сталиной нэрэмжэтэ колхоз үрнэ хажа тусаме 122 процент болгоһон ба 15 процентнэ сээрлэхэ. Гадна 100 шарга наг шөбхэ таралгай талмэй дээрэ гаргагдана. Мүн сомоной Карл Маркснэй нэрэмжэтэ колхоз хэрэгсэлдэхэ бүхх үрнэнгөө фонднэ байгуулаа. «Улаан Туша», «Улаан Ярууна» колхозууд үрнэ хажа тусаме 122 процент болгоһон ба машина эбсэгүүднэ заабабарилгнэ, агропехническэ хэмжээ-аюууланууднэ бэлдүүлхэ хүдэлмэри аюуулаа.

В. СТОЛЯРОВ.
АЗО-гэй ахалга агроном.

Түрүү колхозуудай зэргэдэ

Доодо Бургалтайн сомоной Карл Маркснэй нэрэмжэтэ колхоз хүдөө-ажалын бүхх кампанинуудайнгаа ябасар түрүү колхозуудай зэргэдэ тодоронхой. Энэ колхоз аймаг соотгоо хамгай түрүүн тарилгаар болон хүдөө-ажалын бусад продуктиүүдээр болзоһоо уридшалан гүрэн-тээ сүм тоосогоо ба Улаан Армийн фонднэ тусаме таралгай тушаалаа дүүргээл. Мүнөө ерэхэ хабарай тарилгада хэрэгсэлдэхэ үрнэнэй фонднэ байгуулажа эхилэ.

Ц. ЦЫРЕНОВ.

Зэднэ аймаг.

Хурдан темпээр, шанар хайнтайгаар...

Ерэхэ хабар үндэр баян ургаса ургуу-хын түлөө мүнөөнөө эхилжэ һайнаар бэлдэхэ гэжэ арюун зорилгоманай. Энэ хэрэгтэ али бүхх аргаболомжонуудаа эхсүүлэн хандуулаа шухала.

Октябрьска сомоной «Путь Ленина» колхозой (түрүүлгшын нүхэр Бродников) колхознигууд Мухометовтэй аймаг дотор түрүүлгшын зэргэдэ тоологдохон. Эндэ тусаме ёһоор 4.000 центнер үрнэнгөө фонднэ байгуулаа, тэрэнээ 60 процентнэ сээрлэлхэ байха юм. Тэрэнээ гадна мүнөө 15 аялһан, 100 хомут тоног заабабарилгнэ бэлэн болоо. Энэ үдэр-нүүдтэ тэндэнэ колхознигууд бүхидөө тарилгын бэлдхэлэй хүдэлмэрин темпнэ хурдалжа эхилэ. Тэндэнэ таралгай талмэй үтэгжүүлхэ агропехническэ хэмжээ-аюууланууднэ бодотгоор бэлдүүлнэ. Мүнөө тариалан дээрэ 5.000 шаргаһаа дээшэ наг шөбхэ гаргагдана.

С. КОНОВАЛОВ.

Тарилгада бэлдхэлэй темпнэ хурдалхана

БИЧУРА. (Телефонотро абта). Энэ жэлд Харуулска сомоной Кировой нэрэмжэтэ колхоз хүдөө-ажалын кампани-нууднэ саг болзоо соонь дүүргэхэ талаар үнгэрэхэ жэлхынхэ үлгү һайнаар хүдэлмэрилхэб. Тарья талханайнгаа хуралгнэ амжалтатайгаар үнгэрэхэ ба хүдөө-ажалын бүхх түрэлэй продуктиүүд болон тарья бэлдхэлээр гүрэнгээ саг болзоо-һоо урид тоосогоо хээ.

Нүхэр Сталиной элдхэл ба приказы үгнүүднэ харуулахын тулада тус колхозой колхознигууд 1943 оной ажалын жэлнэ амжалтатайгаар дүүргэд тарилгада бэлдхэлээ шангалхаа гэһэн тодорхой уялтанууднэ абтаннэ байгаа. Мүнөө тэндэ абтаннэ уялтануудаа бодотгоор бэлдхэлхэ байна. Ерэхэ хабарай тарилгын бэлдхэлнэ һайнаар аюуулахын түлөө гол асаралаа хандуулажа тэрэндэ эхлэн хураахэ табиһа. Тусаме ёһоор 1.333 центнер үрнэнгөө фонднэ гүйсэд байгуулаа, тэрэнээ сээрлэхэ ябалдхы үргэнөөр эмхитхэхэ. Үрнэ сээрлэлтэ дээрэ колхознигууд нүхэд Чимат Акушева, Дорж Юндуева, Цыбикжит Дамбаев, Будаса Доксимова гэгшэд үдэр бүр нормооо алаһугуй дүүргэлэ.

Өфэднэгөө ажална хүдэр гараар тарилгын газарнэ үтэгжүүлжэ ба тэрэнэй шадал хушнэ баяжуулжа, үржэлтэй болгохо гэжэ үндэр ургаса ургуулахын үндэрнэ һуурин болон гэжэ тэндэнэ колхоз-ник бүхэн һайса мэдэнэ. Тинээгээ агропехническэ хэмжээ-аюууланууднэ бодотгоор бэлдүүлжэ эхилэ. Мүнөө тариала-гай 247 гектар газарта шажа, тогтоогдох, 400 шарга наг шөбхэ гаргагдана байна. Мүн ороодой газар дээрэ 50 шарга шөбхэ гаргагдана. Хамтадаа 5 центнер үнэншэ суглуулагдаһан.

Гадна хүд

Партийна ажабайдал

Залуу коммунистуудыг хүмүүжүүлнэ

Баргужанай аймгай партийна организац болбол өөрингөө организацн коммунистуудай тоо олошоруулхатай хамта залуу коммунистуудыг хүмүүжүүлх ба тэднээрэ практическа ажал хүдэлмэри дээрнэ ажбуулх тухай бага бэшэ хана-ла табидат байна.

Дээрнэй сомоной Сталиной нэрэмжэтэ колхозой партийна эхнэ организац (секретарин нүхэр Бадмаев) 1943 оной туршада 11 түрүү колхознигуудаа ВКП(б)-гэй членэй кандидатта абанан байна. Эдэ нүхэр ВКП(б)-гэй устайтай танилсуулх тухай түсбэй өноор вангит хэжэ байдаг ба «Советск Союзай Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуухэ дүн тухай» нүхэр И. В. Сталиной номыг гүнзэгээр шулагуулжа байдал.

Партийна эхнэ организацн хамтын сугтаага сэг болзортонг үнэгэрэгдэлэг ба суглан бүридөө коммунистуудын абанан даалгабарингаа тухай ба хэжэ байхан ажалалгаа тухай тоосогоо үгэлэг байха юм. Залуу коммунистуудын ажал хүдэлмэри дээрнэ жэшээтэ найнаар хүдэлдэг ба коммунист дунда бага бэшэ өйл-гуламжын хүдэлмэри абуулдаг байна.

ВКП(б)-гэй членэй кандидат нүхэр Дондок Цыденов болбол колхозойнгоо хомхойго товарна фермыг эрхилгээр хүдэлдэг. Октябрийн 1-эй дүгээр хонй үсхээрнэлх гүрэнэй түсбэй 118.8 процент дүгэрнэлх ба нооно хайшалха түсбөө үлүшлэлх дүгэрнэлх байха. Энэ фермын хонйойнгоо үбэлэй байрыг тои найнаар бэлдэхэн байха юм.

ВКП(б)-гэй членэй кандидат нүхэр Цыренжигт Болсоева болбол МТФ-гэй гүрнэ эрхилгээр хүдэлмэри дээрнэ. Гүрнэй нэгшэ тугал үхүүлэггүй, нү хааха түсбөө үлүшлэлх дүгэрнэлх байха. Нүхэр Болсоева болбол колхоз дээр эрхн агитаторай тоотой. Тэрэнэй ВКП(б)-гэй членэй кандидат нүхэр Долгор Рабжанова ба Цыцын Гармаева гэгшэд колхозоо эрхн хаалишад, стьхановууд, агитаторууд байха юм. Залуу коммунистка нүхэр Митанова болбол колхозойнгоо комсомольск организацн секретарь, комсомольска эхнэ организацн аймаг соогоо түрүү зэргэд тоологдодог.

Энэ аймагай Гаргиска сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой залуу коммунистууд колхозойнгоо харюусалгата учасгогуи дээр хүдэлдэг байна. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадаһан, ВКП(б)-гэй членэй кандидат нүхэр Дамба Ринчин колхозой правленийн түрүүлэгшэ мал-ажалай талаар орологшо байха зуураа, МТФ-е даана. ВКП(б)-гэй членэй кандидат нүхэр Цырен Шарланова гэгшэ малажалалгаа хүдэлмэриг эрхн найнаар табигдан, ВКП(б)-гэй членэй канди-

дат нүхэр Ч. Д. Доржиева болбол аймаг соогоо эрхн бригадирнуудай нэгэндэ тоологдоно. ВКП(б)-гэй членэй кандидат, энэ колхозой бригадир байхан нүхэр Ширеторов болбол ажал хүдэлмэриг эрхн найнаар ударидадаг байхангаа, мүнөө Лени-нэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ болгон дэбжүүлэгдэбэ.

Мүн ВКП(б)-гэй членэй кандидат, колхозой ветфельдшер нүхэр Буянтуева болбол жэшээтэ найнаар хүдэлжэ, ажалалгаа даалгабаринг үлүшлэлх дүгэрнэлх, ВМАСС-эй XX жэлэй ойдо шагнал абанан байна. Эдэ нүхэр болбол колхозоо эрхн ударидадаг ба агитаторууд болонхой.

Мүн тэрэнэй Баянцолой сомоной Энтельсын нэрэмжэтэ колхозой залуу коммунистар колхозойнгоо ажал хүдэлмэри дээр түрүү ябадаг юм.

Гаяхан, ВКП(б)-гэй членэй абтанан колхозой хаалиша нүхэр Дарима Тыхеш-киева болбол 12 толгой үхэр хаража, түсбэйтэ аад, 20 үнэс ба 20 туталаа тарган тобиороо ба нэгшэ хорлоготгүйгөөр хаража байдаг. Жэжэ үлүшлэлх үсбэй бүгдөө 600 литр нү хааба, хаалишад ВКП(б)-гэй членэй кандидат нүхэр Мидэма Самбуева, Лазарева, Д. Хамниганова гэгшэд мүн тиймэ илалтануудыг туйлаһан байна.

Эндэхи партийна эхнэ организацн харадаа 2 дахин зангит хэжэ залуу ком-мунистуудай ВКП(б)-гэй устайтай та-нилсуулдаг ба мүнөө сагай болжо байгаа асуудалуудаар танилсуулдаг байна. Ком-мунистуудын даажэ абанан даалгара сэг болзортонг дүгэрнэлэг. Жэшээхэдэ, залуу коммунист нүхэр Лазарева гэгшэд дайлагдажа байга Улан Армидаа дулаан хубсаах суглуулаха тухай портганиагачи эхн даалгабарин үгэлэн байгаа. Тээд, тэр нүхэр бүхы малшалайгаа ба хаали-шадай дунда ойлтуулагтын хүдэлмэри абуулжа, тэдэнгээ ноонон оймхо ба вары нэхэжэ даалгажа, табан хоногой туршада 82 паар оймхо ба вары нэхүүл-жэ тугаһан байна. Энэ мэтэ хүдэлмэри абуулганын тон олон.

1943 оной туршада Госбюктын эхнэ парти-нина организац болбол ВКП(б)-гэй члендэ 2 хүнине ба кандидатта 4 хүнине абанан байна. Энэ организацн залуу коммунист-нууд партийна ажабайдалда эдэхитэйгөөр хабаадалсана. Секретарь нүхэр Богданов коммунистуудтаа даалгабаринуудыг үгэ-жэ, тэрэнэ сэг болзортонг шалгажа байдаг.

ВКП(б)-гэй Историан Хуряны курсар теоретическ хэрэглэмнүүдэ хэлэг, ВКП(б)-гэй устайтай танилсуулдаг ба мүнөө сагай асуудалуудаар зангит хэдэг байха юм.

В. Г. ГАЛИНДАБЕВ,
ВКП(б)-гэй айкомой секретарь.

Вагаһабарилгын фронтоной хара

Темпээ улам хурдаха

ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогой ба ВМАСС-эй СНК-гэй шилдхэбэринг өноор, энэ жэлэй декабрийн 1-нээ 1944 сной январин 1 хүртэр заһаһабарилгын гүрэнэй түсбэй амжалтаһаар дүгэрнэ түлөө фронтоной нэгэ хара сонохого-дойн байгаа.

Манай республика заһаһабарилгын заводууд, МРС-нүүд ба заһаһабарилгын колхозууд болбол энэ харын туршада заһаһабарилгын гүрэнэй түсбэй үлүшлэлх дүгэрнэлх, Эхэ орондоо ба Улаан Армидаа амтата элээ хоолой зүйл болохо загнине эхээр үтэхэ үүрэгтэй байхан юм. Тээд, энэ фронтоной харын политическ ба сэрэгэй удхаһанарыг дүгэрн ойлгоһон заводууд, МРС-нүүд ба колхозууд энэнигэ бүрин түгээ бэлдхэлтэйгээр утгажа, заһаһабарилгын талаар нилдэггүй эхэ амжалта-нуудыг туйлажа байна гэжэ.

Жэшээхэдэ, Прибайкальска аймагай «Путь Социализма» ба Калинин нэрэм-жэтэ колхозуудай заһаһабарилгын бри-гадаууд сонохогодойн фронтоной харын түрүүлх дүгэрнэлхэ эхлэжэ заһаһабари-жа темпээр эрил шууд хурдахаһан бай-ха юм. «Путь социализма» колхозой нүхэр Седуновай заһаһабарилгын бригада фрон-тоной харын түрүүлхн 5 үдэртэ 200 центнер эрхн шанартай заһаһабарилжа, харингэ түсбэй 300 процент дүгэрнэлх байха юм.

Горячинска заһаһабарилгын заводой ордегто нүхэр Петровой бригада мүн тэршлэн нүхэр Рупиншвай хүтэлбэрилдэг бригада декабрь харингэ заһаһабарилгын түсбэй фронтоной харын түрүүлхн хэдэн үдэртэ үлүшлэлх дүгэрнэлх, мүнөө түсбөөн гадуур хэдэн өрбад центнер заһаһабари-жа гүрэнөө тугажа байдал. Кабанскын аймагай «7 съезд Советов» колхозой нүхэр Алексеевой бригада дэбжэлгээ түгээ 100 центнер дүгэрнэлх, мүнөө завод-ингто дамжуулгын Улаан тугые гарта бүхөөр бариха шалабад. Энэ бриталинхид хэдэз фронтоной харын туршада 300 центнер заһаһабарилжа түсбэйтэ аад, мүнөө 200

центнер үлүшлэлх заһаһабарилжа байна. Зүгөөр, заһаһабарилгын фронтоной хара хаана-хаангүй хангалтаһаар ябажа бай-на гэжэ хэлэхын аргагүй гээшэ. Заһаһа-най олонхон заводууд, МРС-нүүд ба заһа-һабарилгын колхозууд энэ шуухал хэрэгтэ тоц хангалтаһаар утгаһан ушарнууд үзэгдэнэ. ВКП(б)-гэй Кабан-ский аймаг ба аймгүсэдком болбол заһа-һабарилгын фронтоной хара түсбэ ямар-шэ анхараала табинагүй. Заһаһабарилгын үлүшлэлхэ туһаламжа үзүүлхэ, тэдэнэй хэрэгээрэ графитаа дүгэрнэлх байхан ту-хайда шалгалта хэдэггүй хайша хэрэгээрэ хандана. Түбхын түрүлдэ, заһаһабарил-гын дунда нинтэ политическ хүдэлмэригэ хэнэггүй, йснаа амархан нуунад.

Тус аймагай Чкаловай нэрэмжэтэ кол-хоз фронтоной харын эхлэлнээ хойшо оройдоо 30 центнер хара барлад байха юм. Энэ колхоз заһаһабарилгын гүрэнэй түсбэй сэг болзор соон дүгэрнэлх бүрин түгээ аргаболомжотой байбэшэ ба та-рэнээ дүгэрн хэрэгтээ шадангүй. Тус колхозойнхид хадаа үдэртөө 2-3 дахин гүшгуураа татаха аргатай байбэшэ наа, минил нэгэ дахин тагдадаг байха юм.

Заһаһабарилгын фронтоной харыг энэ мэтээр хангалтагүй эрхилжэ байхан заһа-һабарилгын заводууд ба колхозууд Сэлэнгын, Яруунын, Хойто-Байгалай ба Баргажанай аймагуудаар олон бии. Ушар нимэнэ энэхил партийна-советск организацнууд заһаһабарилгын фронтоной харыг үнэг-рэгжэ тугаа харааладаһан хэмжээ-абуула-нуудыг «графитаһаа өноор дүгэрнэлхэ шуухал байха.

Ц. ГАРМАЕВ.

Консервэ хэхэ цехын амжалта

Усть-Баргужанай консервн заводой хүдэлмэришд үйлдэбэрлэлгөө бүтээсэ үдэрнөө үдэртэ дэбжүүлжэ, алдарта Улаан Армидаа улам эхэ заһаһа үгэхэ ябада-лаа үргэлхэнэ. Эдэхитэй шанта «ажала-лаа илалтаа жэстэйгэ-баночна цех шал-гарба. Тус цехын регулировщик нүхэр П. Горбунов болбол хуушархан деталь-

нуудыг тэрэ сэг соонь шэнэ деталууд-аар нэлхэлжэ ба заһабарилжа гарахда станогоо сэг соонь заһабарилжа консерв хэхэ хүдэлмэрин темпэ улам хурла-хаа. Тэрэнэй ашаар тус цех үдэрнөө үдэртэ хэдэн мянган банк консервнүүдэ таһалгаряагүйгөөр гаргажа байна.

Г. ЦЫДЕНОВ.

Залуухан эвенк Елшенэй бригада

Хойто-Байгалай аймагай «Улаан-Одло-мон» колхозой заһаһабарилжа бригада со-циалистическ мурысөөндэ бусад бригада-нуулаа түрүн байха. Энэ бригадэ залуухан эвенк Елшен гэшэ хүтэлбэрил-лэ. Тэрэ хадаа ажал хүдэлмэриг эмхидхэх-дэ шадамар бэрхэ ба эдэхитэй шууд-гуутаараа шалгарна. Нүхэр Елшенэй бри-

гада нүүлэй 14 үдэртэ туршада 28 цент-нер заһаһабарилжа түсбэйтэ байхан аад, 71 центнер барихан байна. Тус бригада савшадаа тэрэ амжалтаараа йснагаа амараа бэшэ, харин үшөө эмхитэй найнаар ажаллаһаар.

Э. ОДОНОВ.

Түхэтэ шийдхэбэри

Манай союзна Иранай столица—Теге-ранда гурбан союзна державануудай ударидаһадай—Сталин, Рузвельт ба Чер-чиллин түхэтэ уулзалга тухай мэдээсэл бүхы дэлхэйн бүхбэрсэг дээрэ суурагтан дуудлабэ. Англо-советск-а американска дэлхэйн союзы улам эхээр бүхбэрсэг байһангаа, гурбан агуухэ державануудай улам гүнзгэй хани барисагтай боло-жо байһангаа тон хурса ба шэнэ гэршэ болохо энэ алдарт уулзалган болбол эрхэ сүлөөдэ дуратай бүхы арадуудта нэ-рүүлхэ найхан эгитэл найдабарин түрүүлжэ бэсүүлхэн, гитлеровскэ коалицн ла-герьта мэгдэл хандарал гаргаһан ба галзуу тэнгэ уур сүхалын хүрлэн байха юм.

Гурбан державануудай деклараци гээшэ шэрүүн дошхон ба хоолоруулгын муу-хай дайн сэрэгтэ эобоогдоо байхан га-зар дэлхэйдэ дайснаа дараха илалтын мүнхэлгэтэ сагай дэлхэйдэ бийнхэн мэдүүлбэ. Энэ деклараци хадаа, илалтын дүтэ болохо байһангын мэдүүлхэнэ гадна, арад зоной хоорондоо үнэ улаан сэг соо бэлэ бэхн эб найрамдал байгуулах мэдүүлхэ. Гитлерэй шүхдэ муухай хорото хандалгын дахад айхатар шанта сохитто буулгаһаа. Гурбан державануудай деклараци болбол гитлеровскэ дарлалтаа эсэргүү агуухэ сүлөөлгын дайнэй гал дүлэн соо халуужаһан Вели-кобританиан, СССР ба США-гэй дэлхэ-йн союзы улам өмшөө бүхбэрсэг бай-һангын гэршэлэн харуулаа.

Гурбан державануудай деклараци хадаа дайндэ эхлэлнээ хойшо США, СССР ба Великобританин хоорондоо дайшалхы хани барисагтай ба эбтэй байха ябада-лайн хэлбэрлэлгүүг эхээр хүгжэжэ бай-һангаа үндэлхэн гэрана. Бүри 1941 сной ноябрийн 6-эй үдэр нүхэр Сталин болбол «Америкын Холбоото Штадуудай, Вели-кобританиан ба СССР-эй коалицн гээшэ манай нийтэн сүлөөлгын хэрэгэй аша туһада уржажа байһан ба уржаһашэ бай-һан болгоно найдалтай хэрэг мүн» гэжэ заһаһан байгаа.

1942 ондо Англи ба СССР-эй хоорондо баталагдаһан союзна догөөр ба мүн тэ-

рэнэлэн агрессидэ эсэргүү дай хэжэлжэ бэе бээдэ харилсан туһаламсаха зарла-нууд тухай советско-американска хэлсэн болбол эдэ үгэнүүднэ али тодоор гэр-шэлхэн байна. Союзна державануудай хоорондо дайшалхы хани барисагтай бүхбэрсүүлхэн шуухал ушар баримтанууд габэл нүхэр В. М. Молотовой Лондондо ба Вашингтондо ошогһон, Великобританиан премьер-министр господын Черчиллин Москвада ерлэн ябадал болоно.

Эсэсээ, гурбан державануудай союзыгэ бүхбэрсүүлхэ хэрэгтэ Великобританиан, СССР ба США-гэй Гадаада Хэрэгүүдэй Министруудай Московско Конференци айх хабтар эхэ үйлэ хэрэг бүтээһэн байна. Союзна державануудай гурбан минист-руудай Московско Конференци болонг-ноо хойшо бэлэйшэ үнл болонгүй, тэр-нэй шилдхэбэринүүд болбол Великобри-таниан, СССР ба США-гэй хоорондо дай-най үе соо эбтэ хани барисагтай байха хэрэгэй бүхбэрсэг бийнхэн харуулжаһан гадна, дайнай нүүлдэ эсгэтэй үрэгтэйгөөр хамтаржа хүдэлмэригын тулаа үндэнэ нуури тодохон байха юм. Тээд мүнөө энэ зам дээрэ али тухай эхэ алхам ураг-шаа алхалдаа гээшэбэ.

Тегеранда болоһон Конференци дээрэ Холбоото Штадуудай президент, Велико-британиан премьер-министр ба Советскэ Союзын правительствын түрүү болбол дайнай үедэ ба дайнай дүгэрнэ хойнохыг союзна державануудай баримталха ПРИ-ТЫН ПОЛИТИКЫЕ зохион гаргаһан ба лаблан гэршэлхэн байна. Гурбан державануудай деклараци соо нитэжэ хэлэгдэнэ:

«БИДЭНЭР БОЛБОЛ МАНАЙ ОРО-НУУД ДАЙН СЭРЭГЭЙ БОЛОЖО БАЙХАДАШЭ, МҮН ДАЙНАЙ ДҮҮ-РЭНЭН ХОЙНО ЭНХЭ АМГАЛАН САГАЙ БОХОХОДОШЭ ХАМГАРЖА ХҮДЭЛМЭРИЛХӨӨР ӨӨНЭДЫНГӨӨ ЭРИЛ ШИИДЭНГЭЙ БАЙНХЫНЭ ЭЛИР-ХЭЙЛЭН МЭДҮҮЛНЭБДИ».

Өнхлэлгөө хүсэ малалда найлан ба та эгитэл эдэ үгэнүүд соо дуудлана. Энэ эгитэл найдабарин үнл дээрнээ үндэ нэлхэл гэхэдэ дайн сэрэг асууур бай-гуулагдаһан союзна державануудай гай-

хамшаг эхэ сэрэгтэй хүсэ шадалые но-рог курсар сэжнэжэ үзэлэн, сэргэлжэ байгаа талууудай хүсэ шадал ба арга-боломжонуудын али тухай байна гэжэ нарин найнаар сэжнэжэ үзэлэн, хүндэ хү-шэр кризист ороод хүмүрил унаһангаа урда тээ байхан гитлеровскэ Германин сэрэгтэй ба политическ байдалын хара-даа абанан ажалалгаа үндэлхэнэ.

США, СССР ба Великобританиан — агуухэ державануудай союзы амьдаларай хүснэ ба бэлэ бэхн байхан ушарын юун дээрнээ харагдана гэхэдэ: дайснаа даража илалта туйлаһаарилгаа нүүлээр ха-маг бүхы аридуудай оком аюулгүй бай-хар үнл улаан сэг соо бэлэ бэхн эб най-рамдал зохион хамгаа айхабтар эхэ эрэг-дүйн түлбэлэлхэ энэ конференцин түгээтэ шилдхэбэриг нээжэ үгтэнэ.

Гурбан союзна державануудай удари-даһадай конференци болбол ерүдүйн сагай проблемнүүдэ дипломатическэ со-ветнигүүдтэй хаража үзөөд өөрингөө деклараци соо дарлалта, боомолшолто ба хүдлэхгүй ябадал эсэргүүсэжэ эрхэ сү-лөөгэй түлөө тэмсэл хэжэ байхан ари-дуудтай ехэшэ, багашы бүхы дэлхэйн ороонуудай хоорондо үргэн эхэ хани бри-гасагтай байха ябадалын хангаха гээшэ би-дэнэй зорилго болоно гэжэ тоолно.

Гурбан агуухэ державануудай бага гу-рүүдтэ ямарар хангажа байһангын энэ тодо үлээр жэшээ болбол Иран тухай тэдэнэй гарган деклараци болоно. Энэ деклараци хадаа союзна державануудай хани барисагтай байһан гүрн бүхбэрийн янтресүүдтэ анхалтаһаар ба ноор нэрлэгшэ хангажа байһангын гэршэлэнэ.

Деклараци болбол гитлеровскэ товчул-ха ямпетализмн добоһонг йнхилхэ Иранай бээ дагнжа, бүрин эхлэгтэй ба гэрэ дайлан ойроо хүртэлгүүг байха ябадалын хангаха гэһэн Холбоото Шта-дуудай, СССР ба Нэгдэлэлх Крлевствын правительствануудай хүсэлтэйг бий-нхэн тусгаар тэмдэглэнэ.

Эрхэ сүлөөдэ дуртай аридуудай хана-жа байһан эрхн йнхилхүүд ба гит-леровскэ дохиоллолотой эгээн мугаар айжа мэгдэжэ байһан йнхилхүүд хариу-лын энэ конференци дүгэрнэлх тиймэ байха гэжэ.

Дайн байдаһан гал дүлэн сохитто ян-титлеровскэ коалицида нэгдэлхэн гурбан

державануудай дайшалхы союзын катуу-жаһан ба нэгдэлхэн, гитлеровскэ дарлал-таа эсэргүү тэмсэлэй түлхэ дээрэ үргэ-һэн Советскэ Союзын, Великобританин ба Холбоото Штадуудай агуухэ аридуудай хани барисаан катуужаһан ба нэгдэлхэн байха юм.

Тегеранда болоһон конференци болбол бүхы дэлхэйн анхалхы бээдэ хандуу-лангын тон зүб. США-гэй президент гос-подын Ф. Рузвельт, советскэ правительствын түрүү нүхэр И. В. Сталин ба Велико-британиан премьер-министр господын У. Черчилль эдэ гайхамшаг гүрэнэй ажал-абуулагдаһадай, гитлеровскэ Германидэ эсэргүү гурбан агуухэ державануудай тэмсэлэе ударидаһадай эгээн түрүүн уулзаһан ушар байдал болбол айхабтар шуухал удхатай оомын мүн. Эдэнэй ба-лан абанан шилдхэбэринүүд дээрнээ энэнигэ хойшо болохо дайнай бүхы яба-санг дүлдхэдэ байха.

Гурбан державануудай эгитэ дипломатич-еск ба сэрэгтэй түлөөлгшэдэ хабадал, саһан—СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Ара-дай Комиссар В. М. Молотов, Советскэ Союзын Маршал К. Е. Ворошилов, Вели-кобританиан Гадаада Хэрэгүүдэй министр господын А. Иден, США-гэй президентин тусхэй түлхэгча господын Г. Гопкинс, СССР-тэ йнуугаа Великобританиан посол господын А. Керр ба СССР-тэ йнуугаа США-гэй посол господын А. Гарьянин, Имперскэ генералын штабай начальник генерал А. Брук, США-гэй армийн шта-бай начальник генерал Д. Маршалл ба бусад хабалдаажа үнэрлэн энэ Теге-ранда болоһон союзна державануудай ударидаһадай конференци болбол союзн-нигүүдэй сэрэгтэй түсбэй нэгдүүлхэн бээрээ, гитлеровскэ агимне угы хэхэ нийтнэн нэгдэмэл түсбэй зохиоһонд, ний-тэнээ дайонгын даража ялалта туйлаа сагаа дүгэрлүбэ.

Энэнигэ хойто тээ дайснай үсэд шанта ба шүна ахалгалта дайн байлдаһууд бо-лохо байна. Тээд дошхон шэрүүн ба хэ-хэлхэ шилдхэбэриг дайснада гаргаһаа. Энэ шилдхэбэриг хүсэлтөө оруулагдаһан яба-тай. Тегеранда болоһон гурбан союзна державануудай ударидаһадай конферен-ци гарган түүхэтэ шилдхэбэриг тэ-рэнэй дүхэм нүхэрэл болохо байна.

(«Правды» түрүү бэшгээс).

Элдэб һонинууд

Һурагшад—ангуушад

Яруунын аймагай Гундын һуруулын һурагша нүхэр Тейлжов сүлөөтэй сагтаа агнажа «Заготживсырьего» контородо 50 ондотрай ба нэгэ шонын арга тушааба. Мүн тэршлэн Даба Нимаев 70 гаран хэрмэнэй арга ба Леня Минеев 40 гаран андотрай арга тушаага.

—О—

Шүүбэртэ нөөсэлгэ

Манай республика доторх нөөсэлгын бүхы каасануудта 2-дохн тиражай табли-цын өноор, шүүбэртэ нөөсэлгын следой 23 номер 50-аад процент, 21, 241-дэхи номерууд зуугаад процент ба 852-дохн номер 200 процентын шүүбэртэ тулаба.

—О—

Шэнэ фильм

«Эрдэм» гэжэ кинотеатр «Арадай үһөө абатгад» гэлэн шэнэ фильм эхэ һонир-холтойгоор харагдажа байна.

Һүүлшын 4 хоногой турша соо 5.622 хүн тус фильмыг хараба. Энэ картина га-ржа үргэлжэлһөөр.

Хилын саана

Тегеранда болоһон гурбан союзна гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй конференци тухай английска хэблэл бэшэнэ

ЛОНДОН, декабрийн 7. (ТАСС). Английска хэблэл ба радио болбол гурбан гүрэнэй Декларацин үргэнээр тайлбарил-на. Тегерандай хэлсэнүүд үнэн зүрх-нэй хани байдала үнэгэрэ гэжэ газет-нүүд тэмдэглэнэ. Газетнүүдэй түрүүлхн йоурунуудта союзна гурбан гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй фотогафи гаргагдаба. «Холбоото Штадуудай президент, Вели-кобританиан премьер-министр ба Советскэ Союзын премьерей Деклараци болбол мүнөөнэй ушар байдала байжа болсоо бү-хы удхатай ба хүндэтэй хэрэг байна. Тэ-рэнэй хэмжээн нилдэггүй үргэн... «Га-нин сэдхэл ба зоригойнгоо талаар ёстой хани нүхэр болохо» гурбан лидерүүд та-раба. Манай хүшэр хүндэ үеын жэгшүү-ритэ ба хатуу шэрүүнхэ хагсаад байхан юртэмсэ болбол энэ уулзалтыг хэээ нэ-гэтэ хаража үзөөд, хүн түрлхитнэе амгалан байтахаа ото замай нэгэ шатанг гэжэ тоолохо байха» гэжэ «Таймс» газетэ бэшэнэ.

«Энэ дайн болбол тегеранска декла-раци нүүлдэ ондоохон боложо, хүнгэн бэшэ дайн байдаан болохыг наа хүн түрлхитнэе эсэсэн зүдэрхэ хүртээрэ захгүлгөөр унжагайхагүй, илангаа зо-лоржэ болбол энэ уулзалтыг хэээ нэ-гэтэ хаража үзөөд, хүн түрлхитнэе амгалан байтахаа ото замай нэгэ шатанг гэжэ тоолохо байха» гэжэ «Таймс» газетэ бэшэнэ.

Тегеранда болоһон гурбан союзна гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй конференци тухай американска хэблэл бэшэнэ

НЬЮ-ЙОРК, декабрийн 7. (ТАСС). Те-геранска декларацинуудай тунхагдалган йсгал американскай дунда угаа эхэ һонирхот гарба.

Стратегичн тухай асуудал тушаа хэл-сэн болбол магадгүй энэ үбэлдөө харил-сагтай ба эсэсэй, сохитто Германида хэхэ аргаболомжнуудыг үгэн гэжэ Ассошиэ-тэд Пресс агентствын Вашингтонскэ кор-респондент мэдүүлнэ.

Корреспондент үгөөр Вашингтондохн зарим хуулгата йоурууд конференци бол-бол союзна ороноудай хүтэлбэрилэгшэдэй хоорондох хани найрамдалта харилсаа ба нэгдэлхэ бүхбэрсүүлхэ гэжэ онсолон тэмдэглэбэ.

Үсгэлдэр үдэшэ гараһан газетнүүд тегеранска декларацин угаа томо гаршаг-тайаар тунхалхаа зуураа тэрэн соогоо дайнай асуудалнууд тушаа болоһон конфе-рэнци гэжэ тэмдэглэнэ.

Бүхы американска радиостанцинууд те-геранска конференцин декларацин тун-халхын тулаа өөндөгшөө юрын дам-жуулануудыг болоулаа.

Тегеранска коммюнике болбол бүхы дэлхэйдэ эрхлэй гэрлүүдэ гүн эхээр баярлуулба. Тэрэ мэдээсэлтэ бол-бол эсэсэй илалтэ түрэнээр эрхэ гэһэн удхатай. Энэ болбол мүн тэрш